

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 157 (3021) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 július 15

Kállay miniszterelnök nagy beszédben ismertette a háborús ország elsőrendű problémáit

Fontos szociális és gazdasági javaslatokat nyújtanak be a nyári szünet után.
4 fillérrel olcsóbb lesz a kenyér

A Budapesti Értseítő jelenti: A Magyar Élet Pártja kedd este tartotta a nyári szünet előtt utolsó értekezését. Kállay miniszterelnök hosszabb beszédben foglalkozott a jövő feladataival. Hangsúlyozta, hogy a nagy világegés alakulásának mai stádiumában magyar szempontjainkat is kielégítő befejezés közeledő jeleit mutatja, egyben azonban Európa történelmének legnehezebb szakaszát is jelenti. Ennek kimenetelétől függ, hogy megtartja-e hazánk az öt megillető pozíciót? Az egész nemzetnek tudomásul kell vennie, hogy ezeréves történelmünk legnehezebb időszakát éljük most. Fokozott mértékben kell kérnie ezért a támogatást, az egységes állásfoglalást, a higgadságot a megfontolást. Beszéde további során a miniszterelnök hangoztatta, hogy most, amikor a küzdelem végső szakaszába lépünk, az egész nemzetnek meg kell tennie a végső erőfeszítéseket. Legfőbb feladatunk, hogy hadseregünk ütőképességét a maximálisra emeljük.

Gazdák, tisztviselők iparosok gondjai

— Nagyon jól tudom, hogy milyen nehézségek vannak ebben az országban. Ne gondoljátok, hogy nem ismerem mindazon kérdéseket, amelyek mindennapi életünkben ránk nehezdednek. Jól ismerem a gazdák, tisztviselők, iparosok gondjait, a piac és az árubeszerzés nehézségeit. Legyetek meggyőződve, hogy mindent megteszünk a nehézségek csökkentésére, ami csak emberileg megtehető. A kormány már régen foglalkozik a mezőgazdasági átképzés revíziójával. A közeli napokban életbelép az elősertés árának kilogrammonként 2 pengő 10 filléres termelői ármegállapítása, a tej termelői árának literenként 40 fillérre való felemelése.

Egyéb termelői árak azonban változatlanok maradnak. Az új sertésárakban az árpa és tengeri ár a kilogrammonként 28—30 fillérrel érvényesül. Ezt a jobb árat azonban csak azok a gazdák érhetik el, akik sertést hizlalnak és nem részesülhetnek belőle azok, akik a gabonát egyszerűen továbbadják. A kenyér árát viszont a búza árának változatlanul hagyása mellett kilogrammonként le szállítjuk. Ez azt jelenti, hogy a legfontosabb magyar élelmicikk árát szállítjuk le, azért a közszükségleti cikkét, amelyet nem kell feketén vá-

sárolni, hanem hatósági áron juthat hozzá mindenki. Ezt az árleszállítást csak nagy állami áldozattal tehetjük meg.

Egyetlen kötelességünk: a legnagyobb erőfeszítés

Folyamatban van az ipari és kereskedelmi árak felülvizsgálásának ügye is. Meg kell mondanunk, hogy az ipari árak nem simulnak mindenben úgy a mezőgazdasági árakhoz, mint ahogy ezt a kormány tervezte. Ennek azonban a kormány hatalmi lehetőségén kívül álló okai voltak, elsősorban az, hogy az ipari nyersanyagok egyrészt külföldről kell behoznunk, még pedig hallatlanul magas árakon.

Gondolnunk kell arra is, hogy nálunk, gazdánál nem annyira az ipari árak 10—12 százalékos áreltérése a legfőbb tényező, hanem a ruházati cikkek drágulása, ami a munkabérek

emelkedésén keresztül nyilvánul meg. Ezen segíteni a kormány legfőbb gondja.

A közéleti miniszter már bejelentette, hogy ebben az évben 11 millió pár cipőt tud forgalomba hozni. Minden törekvésünk az általános népruházati akció továbbfejlesztése, hogy ezzel kikapcsolható legyen a munkabér emelés egyik jogcíme és pedig az, hogy a munkavállalók nem juthatnak ruházathoz, vagy ha igen, csak feketén és nagyon drágán. Ma gondoskodás történik a ruházattal való ellátásról és a tisztességes munkabérek biztosításáról és ha akkor is akad olyan, aki nem akar dolgozni, akkor a kormány kénytelen lesz azt munkára kötelezni.

Amikor a nemzetnek maximumra kell fokoznia erőfeszítését, a munkától való vonakodás kimeríti akár a statáriális eljárás deliktumát is. Amikor a világegés lefkelsőbb fokát éljük át, mindent meg kell tennünk

elsősorban hadseregünk erejének fokozása érdekében, mert nemzetünk jövője hadseregünktől függ. E tekintetben nem ismerhetünk olyan áldozatot, amit meg ne hoznánk. Ennek a célnak szolgálatába kell beállítanunk teljesítő képességünk maximumát. Ma csak egyetlen kötelességünk lehet, a maximális erőfeszítés, az egész nemzetnek a fokozott munkába való beállítása és ebben a munkában nektek zászlóvivőknek kell lennetek. A nemzeti lét vagy nem lét problémájában kötelességünket maradéktalanul teljesítenünk kell. Csak egy célt tarthatunk szem előtt, azt, hogy ezért dolgozzunk. Ezt kell szem előtt tartanunk a nyári szünet alatt is, amely nem a pihenés ideje lesz, hanem fontos törvényjavaslatok előkészítése. A nyári szünet után fontos gazdasági és szociális javaslatok kerülnek a törvényhozás elé. Minden egyes embernek úgy kell dolgoznia, mintha rajta fordulna meg a nemzet jövőjének kérdése. A miniszterelnök végül bejelentette, hogy a fokozott munkatelmény biztosítására új munkatársakat is hívott maga mellé és pedig vitéz Bonczos Miklós igazságügyi, Gergelyffy András belügyi, Jurcsák Béla közlekedési és Konkoly-Thege Sándor földművelésügyi államtitkárt. A miniszterelnök még azt is kijelentette, hogy a búza árának változatlanul hagyása mellett a kenyér árát 4 fillérrel csökkentik.

Válaszolt a miniszterelnök az emigrációs jugoszláv kormány rágaímaira

Kimerítő jelentés a zsabylai, ó-ecsei, uvidéki és titeli eseményekről. Elkerülhetetlen volt a kommunista bandák leverése

A képviselőház mai ülését 10 óra 10 perckor nyitotta meg Tasnády Nagy András elnök.

Popovics L. Milán képviselő napirend előtti felszólalásra kapott engedélyt. A nemzetiségi kérdéssről és bizonyos délvidéki eseményekről beszélt.

A felszólalásra Kállay miniszterelnök azonnal válaszolt. Olyan kérdés került a képviselőház elé — mondotta — amely a magyar közvéleményt, sőt a külföldet is foglalkoztatta.

— Ismerem Popovics képviselő ur mersékletét — mondotta — bár tudom, hogy szerb nemzetiségéhez mindig hű. Ebben a kérdésben az is hajtja, hogy már régebben, a jugoszláv uraim alatt elnöke volt Belgrádban az anti-boisevista szövetségnek, így tehát nagyon is jól látja, hogy ami itt történt, nem a nálunk élő szerb népnek felkelése vagy lázadása, hanem azok az erők játszottak jelentős szerepet, amelyek ellen a képviselő ur már Jugoszláviában is küzdött. A zsabylai, illetve a délvidéki kérdéssel kapcsolatban válaszolni akarok és ezzel ezert nem nyugvópontra helyezni ezt az

ügyet. A dolog fontossága szempontjából méltóztassanak megengedni, hogy az erről szóló jelentésemet felolvassam:

A miniszterelnök jelentése

Az ezeréves Magyarországnak intger részét alkotó és a trianoni békeszerződéssel elszakított Bácskát 1941 áprilisában foglalta vissza Szerbiától, illetve Jugoszláviától a magyar honvédség. A hadművelet során honvédségünk a szerb haderővel szörványosan kisebb harcokat vívott, melynek eredményeképpen a szerb csapatokat részben le szorította a Dunától délre eső területre, részben sok foglyot ejtett és a Délvidéket a csetnik bandáktól gyorsan megtisztította. Az így lefolyt hadművelet alatt a békés polgári lakosságnak semmi baja sem történt. Honvédségünk a délvidéki lakosságot a hagyományos szentistvánj gondolatától áthatva, a kormánytól nyert utasításokhoz mérten a szó teljes értelmében nemzetiségi tekintet nélkül igaz testvéri szeretettel ölelte magához. Elénk

helyes) Közvetlenül a visszafoglalás után hónapokon át csend és rend uralkodott. Néhány hónap után a Bácskában lakó szerbek közül, valószínűleg engesztelékeny magatartásunkat is félreértve többen a magyarsággal szemben különböző erőszakos cselekmények elkövetésére ragadtatták magukat. — Nap-nap után felgyújtották kazáinkat és raktárainkat, elvágták tavbeszélő hálózatunkat, megrongálták a vasuti pályatesteket, rálöttek a megrongált vonalakat helyreállító közegeinkre, kiskilatták vasuti szerelvényeinket, megállították egyes helyeken a vasuti forgalmat, megtámadták és lelőtték közbiztonsági szerveinket. A bácskai szerb kommunista elemek számát és működését nagymértékben növelte az is, hogy a szomszédos Bánságból, valamint Szerbiából az ottani erős megtorlás elől menekülő sok kommunista partizán szivárgott át a Bácskába. Természetesen biztonsági szerveink a partizánokkal szemben fegyveresen védekeztek és a rend helyreállítására törekedtek. Közbiztonsági szerveinkkel azonban a partizánok támadásokat in-

tétek, többet közülük orvul lelőttek, vagy megsebesítettek.

— Ez a földalatti sknamunka így tartott csaknem egy évig, amikor 1942 januárjában nyílt lázadás robbant ki. Január 4-én ugyanis Zsalyán és környékén csendőr és határőrszázad járőrök szeptember partizánok megtámadták és nekik súlyos veszteségeket okoztak. Több határőrszázad és két csendőr lelte hősi halálát, több pedig megsebesült. A vizsgálat során megállapították, hogy a rajtaütés nem felőlőtlennél, egyes zavargó elemek által végrehajtott merénylet volt, hanem tervszerű művelet, amelyben a külföldről már hosszabb ideje beszivárgott, nádasokban és tanyákon rejtőzködő és tanyai lakosok által rejtgetett partizánok nagy számban vettek részt. Céljuk volt Bácskában általános felkelést kibombantani. Erre való tekintettel a csendőrség és határőrszázadok megerősítésére a honvédség megfelelő karhatalmat rendel ki és a lázadókat nyílt harcban leverte és az itteni háromszögöt a partizánoktól megtisztította. A Zsalyán és környékén a megtisztításra alkalmazott hadművelet elől azonban sok gyanús és szélsőséges elem Ujvidékre szökött át és ott is fenyegette a nyugalmat és a közbiztonságot.

A polgári hatóságok a tisztogatási műveletek kiterjesztését kérték Ujvidékre. Az Ujvidéken végrehajtott műveletek alatt január 21 és 22-én a tisztogatási munka rendben folyt. A következő napon az oda beszivárgott partizánok a belvárosba szorultak és a karhatalom közegeit kézigránatokkal és fegyverrel támadták meg. A támadás karhatalmunk részéről két-három napon át, 25 fokos hidegben teljesített szolgálat folytán erős megtorlást váltott ki. annál inkább, mert a szabályi felkelés óta a közbiztonsági szerveink elleni merényletek napirenden voltak. Szerencsétlenségünkre az arra kiadott rendelet figyelmen kívül hagyásával az érdektelen polgári lakosság a kíváncsiságtól hajtva nyíltan az utcán tartózkodott.

A szerb lakosság kicsinylően nyilatkozott a honvédekről, mondván, hogy úgysem merik fegyverüket használni. Tehát nagyrészt a lakosság okatlan magatartása folytán jelentkezett az a következmény, — amit nagyon sajnálunk, — hogy ártatlan polgári lakosok is szerepelnek az áldozatok között Ujvidéken. Kétségtelen, hogy a rendkívül feszült helyzetben egyes karhatalmi közegek túlzásokra ragadtatták magukat és túlkapásokat követtek el és ennek következtében ártatlan áldozatok is vannak. Ez a valóság, amelyet egyetlen tény elhallgatása nélkül adtam elő.

Ugy hallom, hogy az emigrációban élő jugoszláv kormány, az eseményekkel kapcsolatban hallatlan rágalomhadjáratot indított ellenünk a semleges országokban. Vegyék ott tudomásul, hogy Bácska a rend és nyugalom hazája, ahol kívülről bejötték akartak felfordulást csinálni. Tehát azért ami történt, sem a magyar hatóságok, sem az itthoni szerb-ség nem felelős, hanem ugyanazok, akik lángbaborították a Balkánt és ma is mindent elkövetnek, hogy ott a nyugalom és a rend ne álljon helyre. Hogy mennyire a valótlanságok halmazát jelentik ezek, az úgynevezett jugoszláv kormány által a semleges országokban terjesztett jelentések, az megállapítható abból, hogy azokban a közegekben, amelyeket felsorolnak, mint ahol atrocitások történtek, azokban egyetlen eset sem fordult elő. Olyan jelentések kerültek napvilágra ezekből a körökből, hogy Szabadka romokban hever és a Palocsitóban holttetek úszkálnak. A valóságban Szabadkán egyetlen karcolás sem történt. A valótlanosságoknak még valószínűségükre sem törekedtek hazudásukban, hanem nyilván azt az elvet tartották szem előtt, hogyha más hazudnak, úgyis mindegy, hogy mit hazudnak. A mi szerbségünk pedig legyen nyugodt, mert ahol 300 esztendővel ezelőtt őket, mint veszedelemből menekülőket befogadtuk, az az ország ma is, mint mindenkor a legtisztább emberi és népi jogokat biztosítja számukra. Szer-

Apolló Filmszínházban
Tasnády Mária, Kiss Ferenc, Timár József
SARAJEVO

Belvárosi mozgóban
Csak 2 napig!
HAMIS ESKÜ
Csak 2 napig!

CASINOBAN
A Notre Damei toronyőr
Jön! A GORODI FOGOLY Jön!

retnének, ha magatartásukkal nekik is nekünk is megkönnyítenék feladatunk végrehajtását. Teljes precizitás kedvéért az összes áldozatok névsorát is elhoztam ide a Háza. Az egész idő alatt tehát, ideértve a januári napokat is, az összes szerb halottak száma 2550. Ebből az újvidéki eseményeknek 292 szerb áldozata van. Az öbcecieieknek, melyeket második helyen emlegetnek 89 szerb áldozatuk van. Titelnek 50.

A nemzet rendelkezik azzal a bátorsággal, hogy amit tett, arról be is számoljon és nincs oka senki előtt semmit eltitkolni. Az áldozatokért kell vállalni a felelősséget és vállalom a felelősséget és azt a köteleességet is vállalom, hogy ahol a jogszérmek és az irányítás a vezetés bizonyos mérvű hiányosságaira vezethető vissza, a tettesek és a mulasztók büntetőjogi felelősségrevonása iránt a törvényes intézkedéseket megtegyem és ezek az intézkedések folyamatban is vannak.

A miniszterelnök beszédét a Ház hosszantartó éljenzéssel fogadta.

tasztrófiális helyzetbe jutnak. A New York Herald szerint nincsen semmi valószínűsége annak, hogy az oroszok egy újabb felszerelt és kiépített védővonalat tudnának állítani az irtózatos erejű német támadás megállítására. A Moszkvából érkező hírek azt a benyomást keltik, hogy a Szovjetnek már nincsen ereje az ellentámadásra és ezért Timosenkónak az a szándéka, hogy hátrább húzódva valahol Stalingrád és a Volga előtt igyekezik megállítani a német előretérést és bevárni az időt, amíg hadianyagsegítség érkezik. A Tribune de Geneve londoni tudósítója Hore Belisha volt an-

Utazásnál
a változó életmód zavarja a rendszeres emésztést. Ez émelygést, fejfájást okoz. Ne felejtse, hogy utazáshoz szükséges a jó hashajtó.
MARMON

gol hadügyminiszter nyilatkozatát közli, melyben azt fejtegeti, hogy nem az a legnagyobb baj, hogy a Szovjetunió nagy ember és hadianyag veszteségeket szenved, hanem az, hogy a német előretérés könnyen elvághatja őket kaukázusi erőforrásaiktól és attól a lehetőségtől, hogy a szövetségesek Iránon át hadianyagot juttathassanak számukra.

Washington. (MTI). Az OFI jelenti: A haditengerészetiügyi minisztérium közölte, hogy az indiai partok előtt, a bengáliai öbölben ellenséges tengeralattjáró elsüllyesztett egy panamai lobogó alatt haladó közepes nagyságú amerikai tehergőzöt.

Stockholm. (MTI). A Német TI jelenti: A torpedószilánkokból kétségtelenül megállapították, hogy a Lulea svéd gőzöst is szovjet tengeralattjáró süllyesztette el.

Református templom épül Réven

Nagyvárad. Saját tud. Karácsony András békéj református lelkész vezetésével vasárnap a Jádremetén nyaraló mintegy 65 református kisdíák közös istentiszteleten vett részt. Utána a Gyermekek Nyaralótársaság Otthon kiküldött tartottak gyűlést. Ezen beszégettek azt a sajnálatos körülményt, hogy Csucsától egészen Révig egy magyar keresztyény templom sem áll a hívek rendelkezésére. Elhatározták, hogy országos mozgalmat indítanak és Remetén építik fel az első református templomot. A gyűlés résztvevői azonnal meg is kezdték a gyűjtést és 80 pengő 20 fillért adtak össze templomépítési alapra.

Eldől a keleti arcvonalon a világháború sorsa

Moszkva kétségbeesett felhívásokat intéz hadseregéhez és a szövetségeseihez

Budapestről jelentik: Ankarai NST jelentés szerint a szovjet haderők főparancsnoksága kedden kiadott második hadijelentésében arról számol be, hogy a németek nagy páncélos erők összehívásával Voronyezs környékén áttérést hajtottak végre. Egy további áttérésre is sor került Bogucsártól délre.

Londonból jelentik: (NST) A Daily Herald azt írja, hogy a keleti fronton nemcsak a Szovjet Unió sorsa dől el, hanem talán ott fordulha az egész világháború sorsa is.

Buenos Airesből jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: A New York Times moszkvai jelentése szerint a Don körül kialakult helyzet rendkívül válságos. Egyetlen segítség, amelyet a szövetségesek a szovjetnek adhatnak a hadianyagnak és élelmiszernek Archangelszkben és Murmanszkon át való szállítása, amely azonban igen nagy veszedelmekkel jár együtt.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A brit hírszolgálat szerint a londoni lapok moszkvai tudósítói arról számolnak be, hogy a Szovjet Unióban rendkívül nagy az aggodalom, mert a német támadás olyan sik terepre jutott el, mely a páncélosok előnyomulására rendkívül alkalmas.

Az Uj Nemzedék írja: Berlińi jelentés szerint német katonai szakértők a keleti harctér helyzetéről megállapítják, hogy a német hadsereg és a

hadvezetés főlőnye kétségtelen. Azt is mondják, hogy a szovjet csapatok már egyáltalán nem képesek semmiféle támadó hadműveletre.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Az United

Press londoni jelentése szerint a szovjet előtt mind világosabbá válik, hogy az egész Szovjet Unió a német hadsereg tombok fel nem tartóztatható nyomása alatt mind nagyobb veszélyben forog. A vörös hadsereget egyre jobban szorítják kelet felé. A Pravda felhívja a vörös katonákat, hogy a végéig harcoljanak a szovjetért. A szovjet felett fenyegető veszedelem tornyosul. Az United Press kiemeli, hogy valamennyi szovjet harctérről rendkívül aggasztó jelentések érkeznek.

Miért van szüksége a Szovjetnek a második arcvonalra?

Timosenko nem tud megállni a németek előtt

Bern. (MTI). Az OFI jelenti: New Yorki jelentés szerint a szovjet arcvonal válsága óta az Egyesült Államokban egyre többen foglalkoznak a második arcvonal kérdésével. A New York Post írja, hogy alig lehet elképzelni nagyobb veszedelmet, mint amilyen most a Szovjetunió fenyegeti. Timosenko seregei teljes megsemmisítés előtt állnak. Eppen

ezért egyáltalán nem meglepő, hogy a szovjetkormány megismétli és fokozza a második arcvonal felállítására irányuló követeléseit. Ez kockázatos és igen nagy nehézségekkel járó vállalkozás volna, azonban bizonyos, hogyha semmi sem történik a Szovjetunióra nehezedő nyomás ellensúlyozására, akkor az egyesült nemzetek már a nyár vége előtt ka-

Kiszélesedett a német támadó arcvonal

Uj taktikával, gyorsan mozgó páncélos várakkal nyomulnak előre a német seregek

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A véderő főparancsnokságának közlése szerint német gyorscsapatok a keleti hadszíntér déli szakaszán megelőzték a visszavonuló szovjet seregeket és mélyen benyomultak hátsó összeköttetéseikbe. Mivel kelet felé elvágták a visszavonulás útját, több közlekedési csomóponton torlódások keletkeztek, amelyekben az északról dél felé és keletről nyugat felé rendellenül vonuló oszlopok találkoztak. Ezek a torlódások voltak a német légierők célpontjai. Különösen a Donec és Don közötti térségben támadták az ellenséges tűzérési és gyalogsági menetszlopokat és több mint kétszáz csapatokkal és hadianyaggal megrakott gépkocsit semmisítettek meg. A mögöttes területeken zuhanóbombázók sok páncélcupolás kiserődöt pusztítottak el. Voronyezstől nyugatra egy ellenséges csoportot zártak körül, amely több ízben eredménytelen tehermentesítő támadásokat kezdett. Ezek megsemmisítés előtt állanak. Német vadászok a harcok során 35 ellenséges gépet lőttek le. Mély repüléssel végrehajtott támadásokkal az ellenséges repülőtereken 15 ellenséges gépet semmisítettek meg.

A német véderőfőparancsnokság jelentése

Berlin. (MTI) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának: A véderő főparancsnoksága közli: A keleti hadszíntér déli szakaszán a német támadó arcvonal déli irányban kiszélesedett. Makacsul védett ellenséges állásokai törtünk át. Az ellenséges áldozatai során gyorscsapataink mélyen benyomultak a szovjet vonalakba és mindenfajta fegyverrel megtörték a visszavonulóban levő ellenség ellenállását. Hullámszerű légitámadásaink megsemmisítő hatással voltak az ellenség visszavonuló hadoszlopaira. Voronyezstől északra gyorskötélekeink lezártak egy nagyobb bolsevista erőcsoportot. A középső szakaszon több helyi jellegű ellenséges támadást visszautasítottunk és kiépített szovjet állásokat törtünk meg. A volhovi katonai tiszogató hadművelet során kifüstöltünk ellenséges osztagokat búvóhelyeikről, közöttük a második szovjet hadsereg főparancsnokát foglyul ejtettük.

Északafrikában El Alameinnél helyi jellegű harcotevékenység folyt. Légi harcok során és légvédelmünk tevékenysége következtében a britek 17 repülőgépet veszítettek. Palesztina partjai előtt egy német tengeralattjáró két torpedóval eltalált egy erősen biztosított karavánban haladó tartályhajót. Málta szigetén repülőink tovább folytatták harcukat a sziget légi támaszpontjai ellen.

Anglia déli partjai mentén könnyű harci gépeink elsüllyesztettek egy brit órhajót. A Csatorna felett négy brit repülőgépet lelőttünk.

Brit bombavetőgépek a rajnawestfalai terület több helységét támadták. A polgári lakosság körében veszteségek voltak. Főként Duisburg lakónegyedében estek károk. Öt brit bombázógépet lelőttünk.

Óriási teljesítményt követeltek a nehézségek a harcoló csapatoktól

(Berlin. (MTI) A NTI jelenti: A véderőfőparancsnokság a legújabb orosz győzelemmel kapcsolatban a következő részleteket közli: Nagy bolse-

vista erőcsoportok megsemmisítésével ismét megtisztítottuk az arcvonal területét. Ezen a mocsaraktól és öserdőtől borított nehéz terepen a bolsevisták súlyos téli csatákban arcvonal betörést akartak kioskarni. Miután elmut a tél, felvettük a harcot és ezekben a harcokban a bolsevisták több, mint negyvenötezer embert veszítettek halottakban és sebesültekben. A július má-

Rommel páncélos taktikájával harcolnak keleten a német csapatok

A donvidéki győzelem tanulságairól igen érdekes cikket közöl a Neue Zürcher Zeitung. Ebben leírja a német csapatok által alkalmazott új taktikát. Mint a lap berlini levelezője rámutat, a Donec és Don közötti térségben lezajlott katonai események kommentárjaiban ismételtelen utalás történt a német támadó stratégia új módszereire. Az új taktikával magyarázzák von Bock vezértábornagy hadseregcsoportjának nagy eredményeit is.

Különös érdeklődésre tarthat számot az a berlini szakértő katonai körök által kifejezésre juttatott vélemény, hogy a keleti fronton olyan

Nem páncélos ék, hanem mozgó vár

Ami az új támadó eljárás végrehajtását illeti, arról az alábbi néhány részlet vált ismertté. A június végén az Oszkol és Donec mentén széles arcvonalon megindított támadás frontja elhelyezkedésével első pillanatban úgy látszott, mintha olyan hadművelet volna, amely visszatérést jelent a már rég túlhaladott taktikához, amelyet német részről a most folyó háboruban eddig még nem is alkalmaztak. Alig lehetett itt beszélni a szokásos páncélos ékekről. Most már természetesen köztudomású, hogy a támadó ezredek, miután az ellenséget kivetették állásaiból, azonnal ismét

scdikén kezdődött nagy csatában ez a harc a bolsevista erők szétforgácsolására és megsemmisítésére vezetett. A nehéz erdő, lápokkal és mocsarakkal tarkított terep, a szunyogok milliárdjai és az elkéseredetten védekező ellenség óriási teljesítményt követelt a német gyalogságtól. E harcokban elesett az itt küzdő szovjet hadsereg vezérkari tónöke és a 38. szovjet hadosztály parancsnoka is. A német vadászok a 11 napos csata során száznál több repülőgépet lőttek le. A szákmány további növekedésére lehet számítani. Ezzel megtisztítottuk a területet az ellenségtől és megteremtettük a további támadó hadműveleteknek.

Róma. (NTI) A Stefani Iroda jelenti: Az olasz főhadiszállás 777-ik közleménye: Az egyiptomi arcvonalon az

olasz és német különítmények támadásai jó eredményekkel jártak. Több foglyot ejtettünk, köztük egy zászlóaljparancsnokot is. Légiharcokban a német vadászok lelőttek kilenc Spitfire gépet. Két másik brit repülőgép találat következtében Tobruk közelében a tengerbe zuhant. Brit repülőgépek Tobruk ellen intézett támadása során kisebb anyagi kár keletkezett és néhány arab életét veszítette. Brit gépek Benghazai ellen intézett támadása során is lelőttünk két gépet. Ezzel a Benghazai felett lelért brit gépek száma százra emelkedett. Málta felett a brit légierő légi harcokban hét gépet veszített, ezek közül ötöt olasz, kettőt német vadászok lőttek le. A két utóbbi nap hadműveleteiből hat olasz gép nem tért vissza.

páncélos taktikára tértek át, amelyent az utóbbi időben Rommel fejlesztett ki és alkalmazott nagy sikerrel. Berlinben ezt a Mot-Pulk taktikájának nevezik, amelynek a páncélos seregek négyzetet alakítanak és ezeknek védelme alatt rendkívül erős motorizált gyalogsági erőket, tűzérseget, légvédelmet, valamint „repülőműhelyeket” szállítanak. Ezek a Pulkok élelmiszert, lőszeret és fegyvereket is szállítanak magukkal, ami egy bizonyos időre elég, majd később szállító repülőrajok a levegőből folyamatosan látják el őket utánpótlással.

kásos volt. Az elmúlt tél felszerelési periódusában azonban mód volt rá, hogy a keleti fronton küzdő német seregek számára a szükséges anyagot rendelkezésre bocsássák. A Mot-Pulknak az eddigi páncélos ékekkel szembeni döntő taktikai előnyét abban a lehetőségben látják, hogy a Mot-Pulk bármikor irányt tud változtatni, tehát a támadás mindenkor taktikai igényének megfelelően minden irányba fordulhat. Nemcsak négyzetének oldalai irányában, hanem ékszerűen az átlók irányában is. A doni hadjárat tapasztalatai alapján, amikor is ez az alakulat igen ellenállóképesnek bizonyult az ellenséges ellentámadásokkal szemben, német körökben meg vannak győződve róla, hogy a Pulk-alakulat kikapcsolja az oldalszárny veszélyeztetettségét Berlinben a német támadó taktika nagy mozgási képességével kapcsolatban újabb meglepetéseket várnak ugyanugy, amit meglepetés lesz a német támadás iránya is.

700 ezer szovjet fogoly két hónap alatt

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: Május 15-étől július hó 13-áig a keleti harctéren 700 000 szovjetkatonát került német fogságba. A rombek és szövetségeseik 3940 páncélost, 7100 löveget zsákmányoltak vagy semmisítettek meg.

Tanger. (NTI jelenti.) Vasárnap este brit gépek másodikban kísérelték meg, hogy Gibraltár felől felszállva átrepüljék Tangert. A spanyol légvédelem tüzelésbe kezdett és arra kényszerítette a brit gépeket, hogy

Újabb meglepetések várhatók

Berlinben elismerik, hogy ez a taktika természetesen jóval nagyobb mennyiségű páncélost és járművet tesz szükségessé, mint az eddigi szo-

**Férfidivatüzletembe
bevezettem a nődivatcikkeit**
Márk... és finom fehérneműek olcsón

RISKÓ BÉLA Rákóczi-út 6 szám

gyorsan irányt változtatva visszatérjenek kiindulási helyükre. (MTI.)

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint a véderő főparancsnoksága közli, német hegyvidékek néhány nappal ezelőtt az Isten tőle délkeletre levő állások megjavításáért kezdeményezett harcban egeren különleges eredményeket értek el. Egy nap alatt száz kiserődöt semmisítettek meg, sok páncélost, ágyut, géppuskát, lángszórót, valamint sok másfajta fegyvert és nagy mennyiségű lőszert zsákmányoltak.

Új támadások kezdődtek El Alameinnél

Berlin.) (NTI jelenti.) Katonai helyről közlik: Miután az egyiptomi tengerparton hétfőn a heves homokviharak alábbhagytak, német harci és zuhanóbombázó repülőgépek El Alameintől északnyugatra megsemmisítő hatású támadást intéztek brit tüzéségi állások közelében felhalmozott lőszer, bombatalálatok következtében a levegőbe röppült.

Zsidómentes honvédség

Vitéz Bartha Károly honvédelmi miniszter felsőházi beszédének egyes részeit már tegnap közöltük. Szükségnek tartjuk azonban teljes egészében megismételni, mert röviden és kimerítően felel a kérdésre: miért kell távol tartani magunktól a zsidót minden formájában és minden álarc alatt. A honvédelmi miniszter a következőket mondta:

Legyen szabad először is azt a kérdést előterjesztem, hogy a törvényjavaslatot csak az általam előterjesztett szövegben méltóztassék elfogadni, még pedig a következő indokolás alapján:

Először is fel akarom hívni a figyelmet arra, hogy éppen az utolsó időben a zsidó vonatkozású törvényeknél és rendeleteknél majdnem kivétel nélkül az 1941. XV. törvény cikk szolgált alapul, hogy a legutóbbi időben a zsidók erdő- és mezőgazdasági ingatlanairól szóló törvényjavaslat is, amely rendezte a földbirtokviszonyokat a zsidók szempontjából, ezeket az ingatlanokat, teljesen kivieszi a zsidók kezéből.

Lehetségesnek méltóztatnak tartani azt, hogy a zsidók vérük hullásával lesznek hajlandók megvédeni azt a magyar földet, amelyhez immár úgyszólván semmi közük sincsen. Azt hiszem, hogy ma, amikor egy világégés kellős közepén állunk, nem lehetünk elég óvatosak a honvédség integritásának tekintetében.

Ne felejtsük el, a mult világháborúban keservesen szerzett tapasztalatokat és ne legyünk elnézőek ott, ahol ez ma a legnagyobb veszélyt jelentheti. Méltányos esetekben meg fogjuk találni ezen a téren az orvoslás módját. Viszont azt hiszem: sokkal nagyobb baj az, ha helytelen rendelkezéseknél meghagyunk a hadseregben olyanokat, akik majd alkalomadtán ismét csak felbomlasztásán fognak dolgozni, mint 1918-ban, de a zsidótörvények folytán most már százszoros intenzitással. Én ezért a felelősséget nem tudom és nem is akarom vállalni, különösen ma, amikor honvédségünk a legnehezebb küzdelemben áll egy olyan ellenféllel, amelynek politikai vezetése majdnem kivétel nélkül zsidók kezében van.

Ingyenes beutazási engedélyt kapnak a magyar diákok román területen lakó szüleik meglátogatására

Kölcsönösen bonyolítják le az akciót

Nagyvárad. Saját tud. A közelmúltban megegyezés jött létre a magyar és román kormány között azon irányban, hogy a tanulmányaikat Magyarországon, illetve Romániában végző diákok és diáklányok a nyári szünidő ideje alatt szüleiket meglátogathassák. A román-magyar kölcsönös megegyezés ügyében munkatársunk felkereste a nagyvárad-i román konzulátust, ahol a következő felvilágosítást adták:

A Magyarországon, illetve Romániában tanuló mindazon diákok és diáklányok, akiknek szülei a másik országban laknak, ha 25. életévüket még nem töltötték be, ingyenes utazási engedélyt kapnak az országhatár átlépésére azon célból, hogy a vakációt otthonukban tölthessék el. Az engedély két hónapra

szól és azt a magyarországi diákok részére a budapesti román követség állítja ki. A kölcsönös megegyezés alapján kizárólag a szülők meglátogatására kaphatnak a diákok engedélyt, de nem vonatkozik ez már a rokonok meglátogatására. A beutazási engedélyhez szükséges kérvényt olyan okmányokkal és igazolásokkal kell alátámasztani, amely világosan bizonyítja, hogy a kérelmező nem mult még el 25 éves, tanulmányait pedig valamely magyarországi iskolában mint rendes beiratkozott növendék végzi és szülei állandó lakhelye román terület.

A kölcsönös megegyezés előreláthatólag sok-sok diáknak teszi lehetővé mindkét ország részéről, hogy a nyári vakációt a szülői háznál tölthessék el.

Iparosküldöttség jelent meg a polgármesternél

Kisiparosoknak adják ki a munkát a nagyobb közmunkák vállalkozói

Nagyvárad. Saját tud. Szerdán délután Szabó Károly ipartestületi elnök vezetésével az építőiparosok küldöttsége kereste fel a polgármestert. Kifogásolták a Villamosmű kazánházának építésére kiírt nyilvános versenytárgyalás feltételeit. Ez ugyanis a munka együttes vállalását kívánja egy vállalkozótól. Az építőiparosok a kisiparosok nevében azt fejtették ki, hogy így éppen a legrászorultabbak esnek el a munkavállalás lehetőségétől.

Dr Gyapay László polgármester válaszában rámutatott arra, hogy az építkező Villamosműnek nincs olyan szerve, mely a szakmankénti egyedmunkákat megfelelően ellenőrizze. Példáztott a

tanonciskolánál tapasztaltakkal, ahol annak ellenére, hogy a városi mérnöki hivatal mint elég nagy és komoly szerv tartja kezében a munka felügyeletét, de mennyi ügyel-bajjal küzdök. Az új kazánház építése közel 300 ezer pengős munka, melyet a villamosmű adminisztratív sem képes szakmankénti munkakiadással ellenőrizni és levezetni. A polgármester ezután azt fejtette ki, hogy a kisiparosokat semmiképpen nem éri károsodás, ugyanis a munkát elnyerő vállalat azt ügyis csak kisiparosok bevonásával végezheti el. A küldöttség végül is azonosította magát a polgármester felhívásával.

Kibővítette tevékenységét a Hivatásszervezet

Fehér vászonneműt és munkaruhaanyagot osztanak szét a tagok között

(Nagyvárad.) Megirtuk, hogy a Hivatásszervezet, tekintve a mai nehéz helyzetet, komoly akciót indított úgy a ruha, fa, mint az élelmiszer beszerzése terén. Az eredmény máris mutatkozik, mert a Hivatásszervezet irodáját százával keresik fel a tagok, hogy az akcióból ki ne maradjanak.

Most a Hivatásszervezet legújabb akciójáról adunk hírt. Fehér vászonnemű áll rendelkezésére igen olcsó áron a tagoknak azonkívül munkaruha (zeig), ami szintén igen minimális összegért kapható. A hivatásszervezet célja ezekkel az akciókkal első sorban az, hogy az amúgy is szűkre szabott munkaháztartásokon segítsen, de ezen túlmenően azt is biztosítani akarja, hogy aki már nehezen megszerzett keresetéből egy részt ruházódásra fordít, azt feltétlen ke-

resztény kezébe juttassa.

A rendkívül kedvező akciókat a munkásság nagy érdeklődéssel fogadta annál is inkább, hiszen a mai rendkívüli nehéz viszonyok között ennek megszervezése és adminisztrálása nem kis munkát és gondot jelent a Hivatásszervezet számára.

Egyébként az akciókra vonatkozó bármilyen kérdésre, érdeklődésre részletes választ ad a helyi Hivatásszervezet, Teleki-utca 9. szám, I. emelet.

Julius 26-án közvetíti a rádió Horvát Imre verseit

Nagyvárad. Saját tud. Megirtuk, hogy a rádió elfogadta előadásra Horvát Imrénék, a kiváló nagyvárad-i költőnek tizenegy versét. A rádió igazgatósága most közölte a költővel, hogy verseit július 26-án tizte műsorra, amikor Budapest II. hullámhosszán 20 óra 40 perces kezdettel fogja azokat sugározni Baló Elemérnek, az ismert kitűnő művésznek az előadásában.

Kik adakoztak a kapucinus templom újjáépítésére?

(Folytatás) Bors Juliska 1, Schuch András 1, Kovács Istvánné 1, Dragos Istvánné 1, Nagy Sándor 1, Báthory Lajosné 1, Hány Istvánné 1, Stokker Dezsőné 1, Schuch Ferenc 1, Schrantz Károlyné 1, Kenyeres Istvánné 1, Szentgyörgyi Elekné 1, Mihály Ilona 1, Papp Imréné 1, Antalffy Sándor 1, Farkas Mihályné 1, dr Kovács Vilmos 1, Altnöder Endréné 1, Lénárd János 1, Steininga Károlyné 1, Dancse L. 1, Gallovics Gyula 1, Lőrincz Istvánné 1, Szilágyi Lászlóné 1, Frölich Olivér 1, Kepes Lászlóné 1, Novák Józsefné 1, Antoni Mária 1, Tóth Zsigmondné 1, Marosán György 1, Tóth Sándor 1, Makó Lajoska 1, Lolek Andrásné 1, Szentmiklóssy István 1, Onplon Irénke 1, Makó Judika 1, Szántay 1, Schmidt József 1, Ruzs N-né 1, dr D. L. 1, Szedernyes Alfréd 1, N. N. 1, Alb János 1, N. N. 1, Nemzeti könyvkereskedés 1, Papp 1, dr Ács Vilmos 1, Emődi Jánosné 1, Marton József 1, Gregus István 1, Kiss István 1, Deák 1, Nagy Józsefné 1, Osztyás Jenő 1, vitéz Szentandrás Gyula 1, Atlasz gyógyszerár 1 özv. Degovits Lajosné 1, Kraitcovics Ferenc 1, Lerner Lajos 1, N. N. 1, özv. dr Gerlán Gáborné 1, Salzer Emilné 1, Fehér Mária 1, Tipanucz Ernő és Bogdorné 1, özv. Lázár Péterné 1, Herjan Irma 1, özv. Budjiné 1, Rácz Jánosné 1, Rimanóczy Lászlóné 1, Falticska Dezső 1, özv. Keszthelyi Zoltánné 1, Paál Istvánné 1, Pfaff Kálmán 1, Gy. J. 1, Battyán Péter 1, Barabásné 1, Saághy Teréz 1, Zakariás Lászlóné 1, N. N. 1, Marku Lászlóné 1, N. N. 1, dr Rojti Mihályné 1, Szent László intézet 1, Száldobágyi József 1, Óváry Gyuláné 1, Árva Jánosné 1, Karácsonyi Katalin 1, dr Schelleyné 1, Hátori Vincéné 1, Kiss Gézánné 1, Kummer Mária Anna 1, Aács Ignácné 1, Kiss Lajos 1, Kiss Lajosné 1, Figuech Józsefné 1, Sárossy Gyula 1, Bölöni Vilmos 1, N. N. 1, N. N. 1, Görös Pálné 1, Farkas Benjámin 1, Laky Kálmán 1, N. N. 1, Illyés Endréné 1, Balatoni 1, Máté Lászlóné 1, Jassó Gyula 1, Saly Dezső 1, N. N. 1, Schmidt Antálné 1, Goller Károlyné 1, Grünsperger Ferencné 1, dr Középegy László 1, Tóth Gizella 1, dr Frankl István 1, Dúval Rezső 1, Pécs Miklósné 1, özv. Mihucz Józsefné 1, Zilahy László 1, Erdői Mihály 1, Orbán Zoltánné 1, N. N. 1, N. N. 1 pergett. (Folytatjuk.)

Erdélyi József Nagyvárad, Hlatky Endre-utca 10

Telefon: 12-31

Szolid arak!

Zománcedény, alumínium edény, és mákdaráló, maringex, jégsekény, zománcozott tűzhely, aipaksa evőeszközök állandó raktára!

A nagyállói beszéd

Világégéskor ágyuk dörgésére nygel a világ és ezeknek hangját nem harsoghatja tul emberi erő. A harc-terek küzdelmeivel nem hasonlított össze más küzdelem és ezeken kívül a történelmi időkben alig jöhet figyelembe egyéb érdem. Nagyállón nem is annyira az emberi erő emelte fel szavát a fegyverek pokoli zajában, itt az ezeréves magyar haza minden ereje szólalt meg és jellegzetesen annak a lértúnak ajkán, aki éppen ezekben a történelmi időkben jogérvényesen képviseli az ezeréves magyarságot. Ez a beszéd nem egy gyarló emberi élet értékes munkájának elismerése volt s nem is akart fölényesen pompás kísérő zenét adni az érdemtelen átnyújtásának. Ez a beszéd a végzetesen komoly időkben, velőtrázó tanítást adott annak a magyarságnak, amely mindig a sorsfordulókön érezhette meg különösen gondviselőszerű kiválasztottságát, midőn szinte az örökkévalóságból kap utbaigazító megnyilatkozást. Ezért áll bele a miniszterelnöki beszédnek minden gondolata a történelmi ezerév távlatába mert ebben nem a jelen szólal meg, hanem a nagy mult, mint a magyarságnak örökkévalóságából az igézetes biztosítást nyújtó alap.

Könnyű és kellemesen csalogató is volna, ha ennek a történelmi megnyilatkozásának erejével rámutatnánk arra a sok hitványra, amely nem is olyan régen annyi sárral dobálta meg az ezeréves lelkeskedő papságot, hogy ezeken a méltatlan támadásokon keresztül is még jobban gyöngjtse a magyarságnak ellenálló erejét és biztos szíllást készítsen a nemzetet sorvadásba vivő nemzetközi ségnek. Nem léphetünk ebbe a csalogató kelepcebe. Ezeréves erők nem vesznek észre sebeket s még kevésbé használnak kapott sebekre felséges megnyilatkozásokat tapasztal. A kereszténység nemcsak erő azok számára, akik isteni elhivatottságból a ták életüket ennek az eszmének, hanem a legszentebb kötelesség is minden áldozat meghozására azon a talajon, amelyre az isteni gondviselés állította őket. Az áldott magyar talajon erre int a szentistváni gondolat s a Duna drága vizének a legpiszkosabb hullámai felett is mindenkor ezt követeli a szentgellérti szellem. Csak ennek a nyomán találkozhat annyi sullyal s oly imponáló erővel a történelmi távlatokat átölelő világi és egyházi elem a magyarságban, amint most oly tényesen adott ez találkozó e magyar miniszterelnök nagyállói beszédében.

A miniszterelnök ajkán át megszólal az a föld, amelyben benne van a magyarságnak ezer éve. A föld, amely érezte a magyar kéznek a szeretetét, amely minden táján magán hordja a magyar elgondolásnak szépségeit, amely feltört pusztáin, kiszáritott mocsarain és megkötött homokján dalolja a magyar munka dicséretét. Ennek a drága földnek minden homokszeme magában hordja azt a történelmet, amelyet a magyar lelkeség nagyszerű kitaratása, csuddalatosan bölcs előre látása s az örök erőkől táplálkozó életszivóssága irt bele. Ez a föld reszkető félelemmel ápol hálásan minden magyar megmozdulást s nemcsak a küzdelmes harcok során kapott sebekből kiomlott hontivért őrizte meg soraiban és vegyítette össze a becsületes munka verejtékével, hanem ki termelője volt mindazon értékeknek,

amelyek a nemzeti jövőt biztosítják. Ez a magyar föld őrizi a nemzeti hagyományokat, féltett kincséket rejtgeti a nagy magyar gondolatokat, amelyek feszítő erejét adják a szebb magyar jövő kiépítésének. Ebből a földből hajtott ki a szentistváni gondolat s a Krisztus keresztje nyomán ez a gondolat kapott ezeréves életet, lendületet az örökkévalóság felé. Ebből az igazságba van beágyazva az örök nemzet gondolata.

Vészes időkben, a legnagyobb sorsfordulón s talán a tizenkettedik órában kiált felénk a nyírségi aranyhomokon át a tanítás, hogy a magyarságnak minden ereje otthonában van. Nekünk magunkból kell kicsiholni azokat a nagy gondolatokat, amelyek átmentenek a jövőnek nemcsak magyar értékeket, hanem magyar életet is. A saját talajunk minden termékenyülést meghoz ahhoz a jövőhöz.

amelyet az isteni gondviselés ad annak a nemzetnek a számára, amely méltónak mutatja magát nemzeti multjához. Vonultak már el felettünk újdíket hangoztató gondolatok, amelyek azért lettek termékenyekké, mert keresztény és nemzeti mivoltunk rosláján alaposan átdolgoztuk őket. Ma is ez a feladat vár reánk.

Az isteni gondviselés terveiben vagyunk. Ezeréves történelmünk hangos bizonyítéka ennek a ténynek. Bizonyára értékeket hordunk így magyarságunkban, amelyekre szükség van annak az új világnak is, amely előttünk van kialakulóban. Nincs szégyenletesebb és megalázóbb új világ alakulásakor egy nemzetre nézve saját gyengeségének piacradozásának azzal, hogy nyakában koldustarisznyával csak idegen eszméket szolgáljon vagy olyan látszatos erőkhöz nyuljon, amelyeket nem a magyar föld termelt ki s amelyektől újra szétfolyna a mult magyar bölcsesség folytán már megkötött homok.

„Itt élnek s halnod kell”. Ebben a földben van életünk és halálunk. A

magyar költő szellemén át úgy tör ez az igazság számunkra, mint a paradicsomi parancs az első ember számára. Minden hütlenség az ezeréves magyar értékekkel szemben olyan véték, amely kárhozatba döntheti a nemzetet. A feltört puszták, a kiszáritott mocsarak, a megkötött homok hangos szószólói ennek az igazságnak. A magyar földből kell táplálkozni, mert élet és pedig felségesen megnemesített élet van ebben. De az élet nemcsak kenyér, hanem gondolat is. Ezért nem ad magyar életet csak az a gondolat, amely a magyar talajon pattant ki. Nemzeti önértékünkhez tartozik az, hogy becsüljük meg az acélos magyar búzát s ne legyen jobb kenyér, mint ebből az acélos búzából készült kenyér, de irányítson mindenkor magyar életet az a gondolat, amely az acélos magyar búza mellett fakadt. Ezért küzdeni és veritékezni érdemes, ezzel vért ontani honi határokon tul is nagyszerű magyar feladat. Nyomában új világ küszöbén az új világnak is nélkülözhetetlen magyar élet fakad. MOLNÁR JÁNOS apátkanonok

Hogyan harcolnak a szovjet orvlövészek?

— A honvéd haditudósító század közlése —

A haditudósító század közlése. Az ukrainai magyar megszálló csapatok parancsnoka fogad. A magasrangú, előkelő katona igaz magyar vendégszeretettel és bajtársi érzéssel fog kezeltünk.

Melegség sugárzik szeméből, amikor katonáiról beszél. Magyar férfiakról, akik legyőzhetetlennek látszó akadályokkal bírkóztak meg.

Közös magyar-német megegyezés alapján a mult ősszel — hangzik a parancsnok felvilágosítása — a magyar csapatokra megszálló szerep hárult. Négy nagyobb egységünknek vonaton kellett volna előre meghatározott pontokra érkeznie, de közlekedési nehézségek miatt két egységünk gyalog indult el Ökörmezőről. Ötszáz kilométert meneteltünk. Parancs szerint 180—200 ezer négyzetkilométer területet szállottunk meg és vettünk szoros ellenőrzés alá.

Elgondolkodik s így folytatja: — November végén mozdultak meg az első komoly orvlövészcsapatok az általuk megszállva tartott területeken. Ebben az időben határozta el az orosz hadvezetőség a hihetetlenül nagy emberi és anyagi áldozattal járt téli támadásainak sorozatát. Egyidejűleg a partizánoknak nevezett orvlövészek is parancsot kaptak: lépjenek munkába...

Kik az orvlövészek?

— Az orosz hadvezetésnek évszázadok óta gyakorlott haremódora az is, hogy a esatát kerüli. Visszavonulását azzal a céllal hajtja végre, hogy a rendelkezésre álló hatalmas területeken megszakítja az előnyomuló hadsereg ellátó vonalait. Nyugtalanítson, zavart keltsen a birtokba vett területeken... A szovjet orvlövész katonai kiképzést kapott. A hadvezetőség a mozgósítási terv alapján a rendelkezésre álló emberanyag egy részét a kaszárnyákba, más részét orvlövész-központokba hívja be. Tehát: nem öletszerűen, minden cél és rendszer nélkül összeverődött alkalmi alakulatokkal kerül szembe a megszálló katonák, hanem rendszeresen felszerelt, feken át szakszerűen előkészített rejtett raktárakból ellátott bandákkal.

— Az orvlövészek parancsra dolgoznak. Ott és akkor hajtják végre a kapott parancsot, amikor és ahol rendelik. Ezzel a gerillarendszerrel tette tönkre

az akkori orosz hadvezetőség Napoleon hadait 1812—13-ban. Most azonban rosszul számított. A partizánokat sorra kifüstölik.

Fagyban, jégben mepelel a honvéd

— December első felében újabb területet megszállásra kapott parancsot a honvédcsapat. A kijelölt pontokat gyalogmenetben kellett elfoglalni harmincöt-negyven fokos hidegben. Minden katonára mély bajtársi érzéssel gondolok, hogy ezt a rettenetesen nehéz feladatot becsületesen segítette megoldani. Dersztoz hidegben úgy indítottuk a menellépcsőket, hogy éjszakára minden emberünket meleg szobába juttassuk. Csak az tudja megérteni, mekkora munka volt ez, aki látta: a „szovjetparadicsomban” alig van falu. Szétszórt, tanyaszerű házak bámulnak a hatalmas pusztaságba teljes rendszertelenségben. Légionista rendszer szerint oldottuk meg a gyaloglást. Megfelelő időközökben negyedórás rövid pihenőket tartottak. A csontfagyott húst és más élelmiszereket menetközben nem lehetett megfőzni. Délelőtt kilenc órakor meleg reggelit kaptak a honvédek s délután három órakor, az éjjeli szálláshelyen forró ebéd várta őket. Hidegtől gyötört végtagokkal, de csodálatraméltó öntudattal haladtak céljuk felé honvédek, s a megállapított időre félmillió négyzetkilométeres területet szállítottak meg. Telefon zümmög, a megszálló csapatok tábornoka néhány kérdésre intézkedik majd így folytatja:

— Az arcvonal ellen gyors egymásutánban ismétlődő, de a német védelmen összeomló szovjet támadásokkal egyszerre, december közepén egyrehevesebbé vált az orvlövész harc is. A rendes körülmények között polgári ruhában járó, saját hadserege által rendőri és hidőri szolgálatra alkalmazott orvlövészcsapatok erőkben, a fő útvonalaktól távolabb eső falvakban verődtek össze s kísérelték meg feladatukat végrehajtani. A magyar honvéd megakadályozta a szándékot. Harcaink során rengeteg élelmiszert, fegyvert, sőt tankot is zsákmányoltunk. Az orvlövész-rejtekhelyek és raktárak álcázására jellemző, hogy nyolcszor fésültünk át egy erdőrészt, melyről tudtuk: nagyobb rak-

tárt rejteget. Nem találtuk meg a bejáratot. Az egyik orvlövész selettségével értük el célunkat. A partizán harcok azóta szakadatlanul tartanak. Nap-nap után újabb és újabb, sokszor többzres csoportot semmisítünk meg. Tisztogatóharcaink során rendes sorkatonasággal is találkozunk. Orosz alakulatokkal, melyek a bekerítő esaták során erdőrengetegekbe húzódtak vissza. Ezeket mi morzsoljuk fel könyörtelenül. Most a térképhez lép s ezen mutatja a területet.

Oriási erdőrengetegek

— Az orosz erők — mondja — hihetetlenül nagy kiterjedésűek. Most egy Kievtől egészen Moszkváig terjedő erdő megtisztítása van folyamatban. Méreteire jellemző, hogy ezerkilencszáztizenhatban itt szervezkedtek, gyakoroltak, mie alkalmazásukra sor kerülhetett. A fehérek, leveretésük után még két évig tartották több ezreddel magukat ebben az erdőben. Most a magyar honvéd fegyverei előtt sorra morzsolódnak fel az orvlövészalakulatok. Ujlaban önként adják meg magukat. Nem bírnak tovább. Szűcs csoportokban tartják fel kezüket...

Karcsi vezérkari törzsiszt lép be térképpel, iratcsomókkal.

A beszélgetésre szánt idő lejárt.

Amikor tisztelgéseim és a tábornok úrszíves búcsúja után elhaladok az ablak alatt már két munkabamélyedt fej hajlik össze. A fáradhatatlan parancsnok és ezergondú, mégis mindig nyugodt vezérkari főnöké.

FERENCZ GYÁRFÁS

11 ezer embert vesztett eddig az USA

Bern. (MTI). A Stefani Iroda jelenti: A washingtoni tengerészeti hivatal közli, hogy az Egyesült Államok haditengerészete eddig 11.000 embert vesztett. Közlik azt is, hogy az Atlanti Óceán északi részében megtorpedóztak egy újabb északamerikai kereskedelmi hajót.

BULGÁRIAI MOZAIK

Mezőgazdaság, bányászat, bankjegyforgalom és közellátás

A mezőgazdaság Bulgáriában éppúgy, mint másutt, nehéz feladatok megoldása előtt áll. Az őszi vetés 20—25 százalékkal maradt el a tervek mögött, sőt helyenként 30 százalék volt a hiány, amit a tavaszi vetésnek kellett bepótolnia. A feladat azért is iktózott nehézségekbe, mert az árvíz kisértette a tavaszi munkálatok megkezdését. A főnehézség azonban technikai természetű volt, mert a leromlott igazállomány teljesítményének pótlására traktorokat kellett volna igénybevenni, ezek alkalmazását azonban befolyásolja az üzemanyaghiány. Az üzemanyagot csak az aratási munkáknál veszik fokozottabban igénybe. Kormányrendelet értelmében mezőgazdák csak bolgár kereskedők vásárolhatnak, vagy olyan társaságok, amelyeknek a tőkéje túlnyomórészt bolgár kezekben van. Más társaságok vagy egyének csak akkor vásárolhatnak közvetlenül gazdáknál, ha igazolják, hogy legalább három éve rendszeresen foglalkoznak mezőgazdasági kereskedelemmel.

A SZÉNTERMELÉS terén a kormány tervet dolgozott ki, mely szerint a széntermelés ez évben 3,100,000 tonnára emelkedik. Ebből a mennyiségből 200,000 tonna kerülne kivételre. A bolgár széntermelés 1929-ben 1,573,000 t. barna és 79,000 t. kőszén volt, 1938-ban 1,941,000 t. kőszén volt.

A **BANKJEGYFORGALOM** csökkentése céljából a kormány elrendelte, hogy a bankok egymás közötti fizetéseiket ki zárólag átutalás útján eszközölhetik; kereskedelmi vállalatok is csak 100,000 lévőig teljesíthetnek készfizetéseket, a betéteikből egyszerre csak 100,000 lévőt vehetnek fel. Mezőgazdákvaló üzleteknél azonban mindeme korlátozások érvénytelenek. Az állam 30,000 lévőn felüli fizetéseit szintén csekk vagy átutalással, a bolgár nemzeti bank révén teljesíti.

AZ ARANY FORGALMÁT a kormány ölmódon szabályozta, hogy az eddigi 25 százalékos felár helyett a nemzeti bank a kormány által megállapítandó áron veszi át a neki felajánlott aranyat. Az aranytermelők eddig a kibányászott arany felét voltak kötelesek a jegybanknak beszolgáltatni, másik felével szabadon rendelkeztek. A jövőben utóbbi rész eladását meghatározott feltevételekhez kötik.

A **KÖZELLÁTÁSI** rendelkezések közül említést érdemel a vásárlási könyvecske bevezetése hús, tej, tejtermékek, cukor, rizs, só stb. vételénél. A hűseldást rayonozzák, csak a mézárósnál bejegyzett fogyasztónak szolgálható ki. A napi hús fejadag 250 gr., a hústalan napok számát heti kettőtől háromra emelték. Rendelet korlátozza a hivatalok, intézmények és magánosok papírfogyasztását. Az irattáratat kiselejtezik és a hulladékot gyűjtik. Az illetékes hatóságok a külföldről behozott textilárak

árát felülvizsgálhatják és csak akkor adják ki a behozatali engedélyt, ha azt nem találják indokolatlanul magasnak.

AZ ELSŐ BOLGÁR ARANYBÁNYA. Zlata. Trn közelében (még a közelmúltban angol érdekltség) 1939-ben 17,439

Memorandummal fordultak a vármegyei tisztviselők a kormányhoz

Több vármegye törvényhatósági bizottsága felterjesztést intézett a kormányhoz a vármegyei tisztviselők státuszkérdései ügyében. A terjedelmes memorandum a következő pontokba foglalja a vármegyei tisztviselők kéréseit:

1. Az 1929 évi XXX. tc.-nek az elméleti képzésre vonatkozó része különböző könnyítő rendelkezésekkel volna kiegészítendő. 2. Le kell szállítani az egyes fizetési osztályokban a várakozási időt és azt egységesen úgy rendezzék, hogy a fogalmazási szakon hat esztendő, kezelőszemélyzetnél pedig kilenc esztendő legyen

tonna ércet (134 kg. arany), 1940-ben 31,582 tonna ércet, (237 kg. arany), 1941-ben 27,267 tonna ércet (137 kg. arany) termelt ki. Azelőtt az ércből Párizsban olvasztották ki az aranyat, amióta azonban ez nem lehetséges, féligkiolvasztott állapotban helyezik el ezt a jegybanknál.

A Kreditbank-Sofia cég nevét Deutsche-Bulgarische Kreditbankra változtatta. Az intézet, amely még a Disconto-Gesellschaft alapítása, a német-bolgár kapcsolatok kiépítésére irányul.

a várakozási idő. 3. A személyi pótlékok végleg töröljék el. Aki igényt szerzett az 1929. XXX. tc. alapján személyi pótlékra, azt automatikusan egy fizetési osztállyal léptessék elő. 4. Az 1940. XXXVI. tc. 3. paragrafusának hatályát terjesszék ki a vármegyei tiszt, fő- és alügyészekre is és ennek folytán a vármegyei ügyészek olyan pótlékkal részesüljenek, amely illetményüket a velük ugyanolyan képesítésű ítélőbírák és ügyészek részére megállapított illetményekre egészíti ki. Ezt a pótlékokat a nyugdíj összegének megállapításánál is vegyék figyelembe. (Magy. Tud.)

Megkezdték a textilgyárak a tipuscikkek gyártását

Korlátozzák a luxuscikkek és a nélkülözhető anyagok gyártását

Az Ipari Anyaghivatal Textilipari osztálya átiratot intézett a textilipari érdekképviseletekhez és megküldte azoknak a szabványosított textilárúknak a jegyzékét, amelyeknek gyártását a textilvállalatoknak meg kellett kezdeniük. Felhívta az Anyaghivatal az érdekképviseletek figyelmét arra, hogy különösen a kotonin-termelés terén az iparügyi minisztériumtól nyert utasítás szerint saját hatáskörében is használnak közre, hogy úgy a közszállítások, mint a közellátási tipuscikkek, valamint a vatta és

vigogne gyártásához szükséges havi kotoninmennyiségek feltétlenül biztosítottassanak. Mindaddig, míg e mennyiségek minőségileg és megfelelően szétosztásra nem kerülnek, a tipuscikkek kivül kotoninos cikkek gyártására engedélyt nem adnak. A vonatkozó iparügyi minisztériumi rendelet, amely a szabványosított cikkek felsorolását anyagösszetételét, szélességét, súlyát tartalmazza, a legközelebbi napokban jelenik meg a hivatalos lapban. A rendelet hét mellékletet fog tartalmazni.

Mit nem lehet gyártani

Egyáltalán nem gyárthatók olyan pamutszövetek, amelyekben a tiszta vagy kevert fonalak finomsági száma 50-es angol finomsági számon felül van. Tiszta pamut, vagy pamuttartalmú fonalakból nem gyárthatók: angin bútorhuzat, bútorvédő, damaszt, ágynemű és étkészletek, düvetin, kongress, cord, zserzs, voál, fej- és vállkendő. Nem gyárthatók ezenkívül batiszt, frottier, grenadin, piké, ballon és bársonyszövetek, grádlók és rolettavásznak. Nem gyárthatók a tiszta len- és kenderfonalból készült damaes, linon, batisztzövetek, színnyomatos len és kender bútorszövetek, lenvásznak, atlasz, bársony és bár-

sonyszerű szövetek. Kivételt képeznek a kenderzseák, kenderponyva, zseávolj, tömlő, műszaki szövetek, betétvászon és cipőfelőréz szövetek. Tiszta gyapjuból vagy gyapjutartalmú fonalból, hernyóelyemből, pamutból vagy pamuttartalmú fonalból egyáltalán nem gyárthatók sálak, nyakkendők, hálószertű ingek, női fürdőruhák, szoknik és sikeztyük. Nem gyárthatók továbbá nazai fonású gyapju, pamut, len, kender, selyemfonalból paszománycikkek, csipkék, függönyök, tüllök, szalagárúk és himzéere szolgáló szövetek. Tiszta gyapjuból, vagy gyapjutartalmú, továbbá pamut, vagy pamuttartalmú, végül selyemből készült szünyegek, különböző terítők, rongyszünyegek szintén nem állíthatók elő. Eltiltják olyan szövött és hirtolt eljárásal előállított szövetek gyártását is, amelyekben hazai eredetű hernyóselyem, vagy annak bármilyen változata nyer felhasználást. Kivétel az operációs selyem, a hernyóselyem varrócéfna. (Magy. Tud.)

Vitéz dr. Bonczos Miklós igazságügyi államtitkár lett

Uj államtitkárokat nevezett ki a Kormányzó

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormányzó úr vitéz dr. Bonczos Miklós belügyi államtitkárt ettől az állásától, elismerése mellett, saját kérelmére felmentette és igazságügyi államtitkárrá kinevezte. Ugyancsak kinevezte dr. Gergelyffy András országgyűlési képviselőt belügyi, Jurcsák Béla országgyűlési képviselőt közellátásügyi és Konkoly Thege Sándor gazdasági főtanácsost földművelésügyi államtitkárrá.

Ne halogassuk az aratást!

Felhívjuk a gazdákat arra, hogy idejében arassanak le, mert az aratás késői megkezdése a pergés miatt jelentékeny szemvesztéssel jár és a jelen körülmények között minden szem gabonára szüksége van az országnak. Akkor aratják a legjobb és legtöbb gabonát, amikor a szem még viaszréshen van, vagyis a kalászban a mag már nem teljes, de körömmel még könnyen átvágható. Az ilyen gabona a keresztekben és az asztalban utánérlik és csiraképesége kiváló. Az aratás idejét tehát nem a levél és a szár sárgulása mutatja, hanem az, hogy a gabonaszem viaszréshen van-e, vagy sem. A gazda saját érdeke éppen úgy megkívánja az idejében való aratást és cséplést, mint az országos érdek, amelynek eleget tenni ma a legfőbb nemzeti kötelesség.

Kiknek a fellebbezését tárgyalja hétfőn az adófelsőfokú bizottság?

A nagyváradi I. számú adófelsőfokú bizottságnál 1942. év július hó 20. napján d. u. 3 órai kezdettel az alább felsorolt adózók fellebbezései kerülnek tárgyalás alá a városháza tanácstermében: Schwab Lázár, VII. Pével-u. 15 szám, Rácz Ernő III., Schubert-utca 9 szám, Weisz Mária, Szilágyi Dezső-u. 4, Zauderer Dániel, Pével-u. 5, We-Egő cipőgyár, Báthory utca 12, Horbáts József, Rákóczy-út 1, Rózsa Andor, Szent László-tér, Sas-palota, Hevesi Nándor, Hlatky Endre-u. 8, Vadász Józsefné VI., Arany János-u. 1, Kupferstein Andor, Szacsavay-utca 8, Sonnenwirth Mór VII., Bocskay-u. 2, Reich Jolán VIII., gr. Andrássy-u. 30, Herskovits Jenő, Szacsavay-u. 27, Erdélyi Lakk-és Festékgár, Huszár László, Pével-utca 12, Salamon Jakab, Rimler Károly-utca 32, Keszner Salamon, Kossuth Lajos-utca 10, Schreiber Jakab VII., Liget-utca 29, Schwartz Aladár, Szent János-u. 16, Lefkovits Lipót, Váradi Zsigmond-u. 26, Silber Lázár és neje VII., Liliom-u. 3, Lébi Sámuel, Szacsavay-u. 14, Helfi Andor, Nagy Sándor-utca 3, Kormos Testvérek, Kossuth Lajos-utca 20, Kormos Jenő, Ritoók Zsigmond-u. 4, Kormos Ferenc, Ezredévi Emlék-tér 52. szám.

Hirdessen a Magyar Lapokban

A Vegyi- és Élelmiszeripari r. t. Nagyvárad,
értékesíti Mátyás király-ut 80—86 szám és
 Velence-part 92—106 sz. alatt levő
ingatlanait, a rajta levő épü-
 letekkel együtt.
 Érdeklődni Anyos Pál-utca 6. szám alatt. Tel. 12-31 és 27-36.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEKÓ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

KLOFIZETESI ÁRAK: Egész évre 30
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kézzel írtakat nem adunk vissza.

A kormányzóhelyettesi pár Cegléden

Cegléd. (MTI) A kormányzóhelyettes és hitvese kedden gépkocsival Ceglédre érkezett, hogy résztvegyen a Magyar Vöröskereszt önkéntes ápolónői tanfolyamának vizsgáján. A főmértésű párt a város határában Sárkány Gyula polgármester a tanfolyam színhelyén vitéz Endre László alispán köszöntötte. A kormányzóhelyettes úr és hitvese megtekintette a város nevezetességeit, majd a ceglédiek lelkes éljenzése közben gépkocsira szállva visszautazott Budapestre.

BÉRMÁLÁS A SZATMÁRI EGY-HÁZMEGYÉBEN. Dr. Scheffler János szatmári püspök közli papságával, hogy mivel az egyházmegye egyes részeiben 1934 óta nem volt bérmálás, ez év szeptember végétől kezdve a következő plébániákon szándékozik a bérmálás szentségét kiosztani: Munkács, Beregszász és Nagyszőlős városokban, a nagybányai, szigeti és huszti espéresi kerületek plébániáin. A bérmálás részletes programját a püspök később közli a papsággal.

JULIUS KÉT UTOLSÓ ÉS AUGUSZTUS KÉT ELSŐ VASÁRNAPJÁRA FELÜGGESZTETTÉK A TÖRVÉNYES MUNKASZÜNETET. Nagyvárad thj. város polgármestere városgazdasági ügyosztálya 30711-1942. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: M. kir. Földművelésügyi miniszter 114865-1942. IX. 1. sz. felhatalmazása alapján, tekintettel az ország nemzetgazdasági érdekeire és a jelen háborús élelmi, szerviszonyokra, különös tekintettel a kenyérgabona betakarításának mielőbbi keresztülvitelére, a mezőgazdasági munkálatokra, a vasárnapi munkaszünetet Nagyvárad thj. város területére folyó évi július hó 19, 26, augusztus 2, és 9. napjaira felfüggesztem, Nagyvárad, 1942. július 14. Dr. Gyapay László s. k., polgármester h.

TÁMOGATJA A HINDU NEMZETI KONGRESSZUS GANDHI ANGOLELENEK MOZGALMÁT. Genf. (MTI) A Német TI jelenti. Mint Warhaból jelentik, az indiai nemzeti kongresszus végrehajtóbizottsága határozatot hozott, amely szerint támogatja Gandhi követelését, hogy a britek ne játszanak többé szerepet India politikai életében. Ennek célja Indiának politikai tekintetben való teljes függetlenítése Angliától.

Lefoglaltak egy verseskönyvet. A budapesti kir. büntetőtörvényszék vizsgálóbírója elrendelte a kiskunfélegyházi Fehér könyvnyomdában előállított „Justitz János Ferenc Válogatott költeményei” című könyv lefoglalását. (Magyar Tudósító.)

EGYIPTOM NEM AD MUNKAENGEDÉLYT A ZSIDÓKNAK ÉS EMIGRÁNSOKNAK. Kairó. (Bud. Tud.) Az egyiptomi angol hatóságok megvonták a munkavállalási engedélyeket a tengelyállamokból menekült egyénektől.

Szeptemberben megkezdik a szegedi központi egyetem építkezését. A Magyar Tudósító jelenti: Kogutowitz Károly, a szegedi egyetem rektora bejelentette, hogy a szegedi egyetem kőbányájára irányuló mozgalom sikerrel jár és rövidesen olyan intézkedések történnek, amelyek nagy hatással lesznek az egyetem fejlődésére. A szegedi egyetem központi épülete addig az itéltábla épületében volt elhelyezve. A Délvidék visszacsatolása után azonban a Tábla munkája igen megnövekedett és így szüksége volt régi épületeire. A kultuszminisztérium intézkedése folytán a szegedi egyetem új központi épületet kap. A tervpályázat augusztus elején jár le és az egyetem tanácsának értesülése szerint két héten belül a minisztériumban megtörténik a döntés. Így már szeptember elején hozzáfognak az építkezéshez. A jogi kart az 1943-44. tanévben megnyitják.

Modern festett **BUTOR** olcsón kapható **MEZEINÉL**
 Szabadság-utca 12. Hálók, kombinált szobák, előszobák, konyhák.

UJRA VIRUL MUROKORSZÁG címmel Jakab Antal, a marosvásárhelyi Székely Szó belső munkatársa írt vezető cikket a Magyar Föld legújabb számában. A magyar falu képes hetilapja a kapálásnál elkövethető hibákról, a zöldtrágyázás jelentőségéről, a kajszinbarackfák gutaütéséről és az ellene való védekezéséről, a nemes galambok tenyésztéséről közöl értékes szakközpontokat. Érdekes képekben számol be a kisbéri lóárverésről, a kaposvári, a debreceni és a miekolci gazdakamarai gyűlésekről. Elbeszélést, verset, az északafrikai hadszíntér térképét, kiegészítve az élelmi és vásári árakat, rendeleteket és sok más hasznos, érdekes cikket és képet találunk benne. Mutatványszámot küld a Magyar Föld kiadóhivatala: Budapest, VII., Erzsébet-krt 7.

Kerékpárok
 részletre is
 Alkatrészek
Pálfy KUHNE-lerakat
 Mussolini-tér 16-a. Telefon: 15-24

KÖNYVVEZETÉSI TÁJÉKOZTATÓT ADTAK KI KISIPAROSOK ÉS KERESKEDŐK RÉSZÉRE. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara néhány héttel ezelőtt könyvelési tájékoztatót állított össze, mely különösképpen a kis-kereskedőknek és kisiparosoknak, ügy-nyököknek és vendéglősöknek a kereseti adó szempontjából vezetendő könyveire nyújt részletes tájékoztatást. Ebből az ismertetőből már a harmadik 1000 példány fogyott el és ez mindennél jobban bizonyítja, hogy egy ilyen irányú tájékoztatóra igen nagy szükség volt. A tájékoztató használhatóságát különösképpen emeli, hogy nemcsak a könyvelési előírásokat, hanem az üzleti könyvekre vonatkozó illetéki jogszabályokat is részletesen ismerteti és hangsúlyozza, hogy a kis-kereskedők, kisiparosok stb. kizárólag a kereseti adó szempontjából vezetendő könyvei illetékmentesek. A tájékoztató végül a könyvelésre vonatkozó egyszerű és a gyakorlatban jól használható mintákat is tartalmaz. A tájékoztató 50 filléres árban a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamaránál (III. emeleti előcsarnok) kapható. Ezzel kapcsolatban felhívjuk a figyelmet arra, hogy mind az üzleti könyvek vezetésére mind azok illetékére vonatkozó bármely továbbmenő kérdésben a kamara pénzügyi osztálya (III. emelet 15-16. ajtó telefon: 122-680) a hozzáférőknek készséggel nyújt felvilágosítást.

Korona Filmszínházban Szerda, csütörtök, péntek
EGY NŐ MIATT
 dijnyerés olasz film.

ÖNGYILKOS LETT EGY NAPSZÁMOS. MERT LEFAGYOTT A LÁBA. Nagyvárad. Saját tud. Kedden délután fél 5 órakor Fazekas Jenő, Áldás-utca 35 szám alatti lakos jelentette a rendőrszemnek, hogy a ház fűkamrájában felakasztva találta Gyarmati Sándor hegyközpályi 58 éves napszámot. A kiszállított rendőri bizottság megállapította, hogy az életuntak ez év januárjában lefagyott a ballába és tettét efelelti elköszéréseben követte el. Miután dr. Albu Béla hatósági orvos kétségtelenül megállapította, hogy öngyilkosság esete forog fenn, intézkedés történt, hogy a halottat az olasz hulla házba szállítsák.

Szép sikereket értek el az N.S.E. teniszezői

A Magyar Országos Lawn Tennis Szövetség f. hó 11-13-án tartotta Kolozsvárott erdélyi kerületének egyéni bajnokságait. A versenyen Nagyvárad NSE színeiben induló versenyzői igen szép sikerrel szerepeltek, s hebizonyították azt, hogy a mezezőállítás és a multévi labdahány miatt beállott visszaesésből nemcsak felemelkedett, hanem minden tekintetben elérte városunk teniszsportja az országos vidéki színvonalat. Révletes eredmények az alábbiak:

- Férfi egyes I. o.: 1. Pusztay KTC. 2. Kovács NSE. 3. Paál NSE és dr. Dóczy KTC.
 Női egyes I. o.: 1. Liska NSE. 2. dr. Dobálné KTC. 3. Haásné KAC és Baázné KTC.
 Férfi páros I. o.: 1. Pusztay KTC—Dóczy KTC. 2. Csongár KTC—Bekő KT C. 3. Kovács NSE—dr. Mikolezy NSE és Paál NSE—Komoróczy KTC.
 Vegyes páros I. o.: 1. Pusztay KTC—dr. Dobálné KTC. 2. Kovács NSE—Liska NSE. 3. Csongár KTC—Lám KTC és dr. Dóczy KTC—Baázné KTC.
 Férfi egyes II. o.: 1. Tamás KAC. 2. Holicska KEAC. 3. dr. Szabó KAC és Molitorisz KTC.
 Női egyes II. o.: 1. Pallóné NSE. 2. Körösvölgyiné NSE. 3. Hedrichné NS E és Lám KTC.
 Vegyes páros II. o.: 1. Lám KTC—Lám KTC. 2. Szolga NSE—Körösvölgyiné NSE. 3. Molitorisz KTC—Pallóné NSE és dr. Szabó KAC—Paálné NSE.

Folyóirat-szemle

MÜLLER OTTÓ: ATOMROMBOLÁS. Kicsiny, alig 50 oldalnyi, értékes tartalmú könyvecské, kis terjedelme ellenére is egy mestermű. Írója mestere az anyagának, az emberi elme legmerészebb álmának beteljesedéséről, az elemek átalakításáról lebbenti fel a fátylat, az alkímisták teljesedésbe ment vágyálmáról, amely ime, megvalósult. Könnyen érthető stílusban, alig 50 oldalra összesűrítve ismerteti az író a tudomány legnagyobb diadalát. Az elem-átalakítás sikerült! Egyelőre még csak néhány elemé ugyan, de az út szabad. a héliumtól az aranyig már csak egy lépés. Az eljárás már ismeretes, most csupán arról van szó, hogy jövedelmezőbbé tegyék az eljárást, ami esetleg rövid néhány esztendő munkáját jelenti. Müller Ottó „Atomrombolás” (Németh József kiadóval. Budapest. XI. Horthy Miklós-út) című kis, népszerű hangon írt munkájában nagyon ügyesen, áttekinthetően, lelkes, érdekesítő stílusban ismerteti az emberi kutató elme ezen győzedelmes munkáját a kezdet kezdetétől egészen a beteljesedésig. Mint első magyarnyelvű ismertetője ezen érdekesítő témának, valóban hézagpótló munkásságot végzett, amely egyben a kiadó kulturmunkájának is dícséretére válik.

Páctolja a keresztyény ipact!

Kávéházakban és vendéglőkben kérj: Magyar Lapok at

Uj gyorsvonatpár Szed és Budapest között

Szeged Az államvasutak igazgatóságától vett értesülés szerint ma, július 15-től kezdődően egy áramvonalas gyorsvonatpárt hoznak forgalomba Budapest—Ujvidék között. Az új 902. számú gyorsvonat Budapest keleti pályaudvarról 7.07 órakor indul, a 901-es számú gyorsvonat pedig ide 21.23 órakor érkezik.

Ugyancsak július 15-től kezdve közlekedni fog Budapest—Szed között a Budapest nyugati pályaudvarról 7.25 órakor induló 702-es számú és ellenirányból oda 21.41-kor érkező 701-es számú gyorsvonat.

Uj postahivatal a Mikszáth Kálmán utcán

Nagyvárad Folyó évi július hó 18-án Mikszáth Kálmán-utca 2 szám alatt „Nagyvárad 7” elnevezéssel új postahivatalt nyitnak meg. Az új postahivatal csak felvételi szolgálatot fog teljesíteni. Felvesz bárhová szóló közönséges és ajánlott levélpóstaírást, táviratot, értéklevelet, csomagot, belföldre szóló postautalványt, postatakarékpénztári közvetítő szolgálatot lát el, postai-pénzügyi és egyéb értekezéseket árusít. A postahivatalban nyilvános távbeszélő állomást létesítenek, a helyi és helyközi távbeszélgetések lebonyolítására.

RÁDIO

PÉNTEK, JULIUS 17.
Budapest I.

- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Szórakoztató zene. Hangfelvétel.
- 11.20 Weherné Gábor Ilona énekel.
- 11.40 A tejpótlás. Irta or Bucsányi Gyula egészségügyi főtanácsos. — Felolvasás.
- 12.10 Rádiózenekar.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Ilnczy László szalonzenekara.
- 15.20 A Honvéd Gépkocsiszertár zenekara. Vezényel Fogarassy József
- 16.15 Nyáráramteli képek. Gal Zoltán erdélyi utiraja.
- 17.15 Táncczene
- 17.40 Sportközlemények.
- 17.50 A Mária Terézia 1. honvédegylegerezd zenekara játszik az Erzsébet-téri kioszkból.
- 18.15 Német hallgatóinknak.
- 18.35 Magyar népmusika. Dr. Molnár Imre zeneművészeti főiskolai tanár előadása. Közreműködik Kisházy Sári és Szigeti Sándor zenekari kísérettel. Hangfelvétel.
- 19.20 Szórakoztató zene. Hangfelvétel.
- 20.10 Ludas Matyi. Hangjáték öt képből.
- 22.15 Uzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 23.25 Vidák József cigányzenekara.

Budapest II.

- 18.20 Házasági népszokásaink. Dr. Bálint Sándor egyetemi magántanár néprajzi előadása.
- 18.25 A Mária Terézia 1. honvédegylegerezd zenekara játszik.
- 19.25 Vers Keckemét nevérol. Erdélyi József irodalmi csevegése
- 20.00 Hírek.
- 20.10 Művészlemez.
- 21.00 Szolcsányi György Chopin-műveket zongorázik.
- 22.10 Weidinger Ede szalonzenekara.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

30.000 tenyészbarmofit osztanak ki kedvezményes áron

Augusztus 15-ig kell bejelenteni az igénylést a megyei gazdasági felügyelőségnek

Budapest. Népies barmofitenyésztésünk minőségi színvonalának további fokozottabb fejlesztése céljából Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter ezidén mintegy 30.000 darab kiváló minőségű tenyészbarmofit kedvezményes kiosztását határozta el és az akció lebonyolításával a gazdasági felügyelőségek közreműködésével a Barmofitenyésztők Országos Egyesületét bízta meg.

Az akció keretén belül nemesített magyarfajta, fehér, sárga és kendermagos színváltozatú tenyészkakasok kerülnek kiosztásra. Minthogy pedig ebből a fajtából az előrelátható tömeges igénylések nem volnának ki-

elégíthetők, a hazai viszonyaink között jól meghonosodott és két évtizede kitünően bevált rhode island fajta tenyészkakasok is kiosztásra kerülnek. Nagyszámban osztanak ki továbbá nemesített magyar jércéket, pekinger gácsérokat és tojókat, bronzpulykakakasokat, nemesített magyarfajta gunárokat és tojókat, gyöngykakasokat és tojókat. A tenyészbarmofiak mintegy 50 százalékos árkedvezményrel, előzetes állategészségügyi és tenyésztési vizsgálat után, hármentve, a kedvezményes kiosztási ár utánvételezése mellett augusztus 15. és november 30. közötti időben kerülnek kiosztásra.

Férfiruhákat használtak, legjobban áron vehet, eladhat **MOLNÁR** használtruha üzletében Bémer-tér 1. (udvarban) Hívásra házhoz jövök.

Csak hivatásos kisgazdák kaphatnak tenyészbarmofit

Tenyészbarmofit juttatásában a támogatásra rászoruló és arra érdemes hivatásos kisgazdák részesülhetnek, más foglalkozásúak igénylései csak a kisgazdák igényeinek kielégítése után vehetők figyelembe.

Egy-egy községben csak nagyobb számú kérelmező esetén osztanak ki barmofit. Tojók kizárólag barmofitenyésztő mintaközségekben kerülnek kiosztásra. A fehér színváltozatú tenyészbarmofiak a tenyészkisgazdák megfelelően az Alföldön és a Délvidéken, a Sárgák a Dunántúlon, a kendermagosok pedig a Felvidék-

ken, a keleti országrészekben és Erdélyben kerülnek kiosztásra, kizárólag oly területen, ahol azok tenyésztésének minden előfeltétele adva van. A rhode islandi fajta egyelőre az ország egész területén kiosztható. Az igényléseket a vármegyei gazdasági felügyelőségeknek lehetleg augusztus 15-ig kell bejelenteni.

Ezen kívül az állami ellenőrzés alatt álló telepekről származó tojásokból keltetett közel egymillió naposcsirke is kiosztásra kerül. A naposcsirke igénylését közvetlenül a keltetőközpontoknál kell bejelenteni.

Uj kerékpárok részletre is. Javítások olcsón **JAKAB** műszerésznél Kossuth-u 5. Tel. 23-30.

Megjelent az állami vas- és gépgyárak, bányák alkalmazottainak ellátását szabályozó rendelet

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A hivatalos lap szerdai száma az iparügyi miniszter rendeletét közli, a Magyar Szentkoronához visszacsatolt keleti és erdélyi országrészekben volt magyar, illetve román, állami vas-, acél- és gépgyári és volt magyar, illetve volt román kőszénbányászati alkalmazottak, munkások, nyugdíjasok, és nyughéresek, úgyszintén mind-

ezek özvegyei és árvái ellátásának szabályozása tárgyában. A rendelet lényegében a Magyar Szentkoronához visszacsatolt keleti és erdélyi országrészen volt magyar, illetve román államvasuti alkalmazottak és nyugdíjasok, úgyszintén mindezek özvegyei és árvái ellátása tárgyában kiadott rendelettel azonos rendelkezéseket tartalmaz.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker órák vétele, eladása, szak-szerű alakítása, javítása **Ács Tibor.** Széchenyi tér 6.

Milyen cikkeket árusíthatnak a kézimunkakereskedők?

A kereskedelmi miniszter konkrét esethől kifolyóan megállapította a kézimunkakereskedők üzletkört. — Eszerint a kézimunkakereskedők erre jogosító iparigazolványuk alapján idegenforgalmi emléktárgyak, valamint iparművészeti és háziipari, dísz, vagy játéktárgyak, úgynevezett norimbergi áruk árusításával kizárólag az

cikkek a kézimunka forgalmi körébe sorozhatók. himzés, varrás, csipke, vagy egyéb kézimunkázott textilanyag hozzáadásával állítottanak elő. Üzletkörükhöz tartozik még a kézimunkáláshoz szükséges eszközök, hímzőrámák, stoppolófák, varrókészletek stb. árusítása is. A felsorolt cikkekhez nem tartozó egyéb idegenforgalmi emléktárgyak, iparművészeti és

„Olajosmagvakat és gyümölcsmagvakat vásárol és felvilágosítást ad a Vegyi-és Elelmiszeripari r. t. Naqyvárad. Anyos Pál-u. 2—6.”

háziipari dísz, vagy játékkariyák, esztergályozott apró faárúk, kártya, cigaretta- és egyéb dobozok, hamutálcaik azonban kézimunkakereskedésre jogosító iparigazolvány alapján nem árusíthatók. (Magy. Tud.)

APRÓHIRDETÉSEK

Lakás

Háromszobás öröklakás kiadó. Cim. a kiadóban. 708

Szoba-konyhás lakása átalakítható helyiség kiadó. Tisza Kálmán-ter 19. 710

Adás-vétel

Figyelem! Kitünő helyen gyönyörűen berendezett női konfekció üzlet árulva, műhellyel, családi okok miatt eladó. Érdeklődők „18.000” jellegre a kiadóba írjanak. 716

Eladó a várostól 10 percre 60 darab hatalmas nyárfa. Bővebbet: Szilágyi Dezső-utca 30. 707

Underwood írógép olcsón eladó. Rá. manóczy-utca 4, emelet, ajtó 7. 709

Gombáthuzóprés, hozzávaló fémekkel olcsón eladó. Cim a kiadóban. 711

Olvassa és terjessze a Magyar Lapok-at

Eladó magánház Peterdi-u. 8, villa-mos megállóhoz közel az Árpád vezér-ut mellékutcájában. 714

Különféle

Társul fogadnék 10 hold földdel, ke-resztényt, havi 400—600 P-és haszonra. Cim a kiadóban. 713

Paragázzal poloskát, molyt, tetveket, azok petéit falból, padozat alól, butorból, felelősséggel irtja, Paragáz szol-gálat. Szigligeti-utca 7. szám. Telefon: 21—96. 664

Dréher sörgyár váradszőlősi gyárte-lepéről szénsalag hétköznapon 8—15 óra között ingyen átvehető. 715

Kávéházakban és vendéglőkben kérj a „MAGYAR LAPOK”-ot.

Állást keres

Fiatall fűszeresegéd azonnalra állást keres. Franklin Benjamin-u. 78. Szilágyi István 712

40 éves kisigényű iparosacszony, a háztartás minden ágában járta, ház-vezetést vállalna, fizetést nem igényel, inkább otthonra vágyik. Paulik János-né, Gyimesi-u. 14. 706

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Főszerkesztő: **Dr. Paál Árpád** felelős kiadó: **Dr. Scheffler Ferenc** a Szent László-nyomda R. T. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.